

Orașe creative – un trend, un scop, o necesitate

Este Chișinăul orașul pe care ni-l dorim? Cum să-l facem mai atractiv, mai al nostru, cunoscut în toată lumea și, mai ales, un oraș creativ? Ocrotindu-i, promovându-i și valorificându-i vestigiile istorice culturale, dar și dezvoltând modele antreprenoriale de succes, care să ne stimuleze ritmul vieții, felul în care trăim, calitatea timpului, bunăstarea generală.

Discuțiile publice inițiate în cadrul seminarului din 5 noiembrie 2016 „Propuneri pentru dezvoltarea orașelor creative în Moldova: recomandări din partea sectoarelor culturale și creative”, organizat de Programul de Cultură și Creativitate al UE-Parteneriatul Estic în parteneriat cu Ministerul Culturii, au avut drept scop identificarea modalităților de încurajare a dezvoltării urbane prin intermediul culturii și creativității în Moldova, idei care urmează a fi re-luate în dezbateri la Forumul Cultural Național în luna mai 2018.

La discuții au participat reprezentanți din diferite sectoare – arte vizuale, arte teatrale, planificare urbană, patrimoniu cultural, design, arhitectură. Vom evidenția ideile inovative expuse de tânărul designer Mihai STAMATI, lector universitar la UTM, cunoscut prin faimoasele „bănci ale îndrăgostiților”, care pretind să devină o bijuterie

modernă a Castelului Château de la Huardière din Franța.

Privind designul ca pe un element important în dezvoltarea urbană și considerând că într-un oraș creativ

arta trebuie să iasă în stradă, artistul a adus „băncile îndrăgostiților” acasă, la UTM, în parcul-muzeu al tehnicii în aer liber din campusul Râșcani al capitalei, după care au urmat băncile din scuarul Petru Rareș, „Bradul cu

capul în nori” ce a atârnat o perioadă în fața Muzeului Național de Artă. În cadrul acestor inițiative, Mihai s-a convins că designul înseamnă o familie care lucrează împreună. „Nu e doar munca unui singur om, e o activitate a mai multor entuziaști, care-și doresc să facă ceva în folosul comunității”, spune Mihai, sugerând câteva idei prin care designul poate contribui la inovarea urbană. De exemplu, lucrări în spațiul public. „Mereu am fost convins că arta trebuie să iasă în stradă, să fie utilă și un reper vizibil pentru întreaga lume”. Sau obiecte care creează relații. „Un obiect de design nu trebuie să fie doar funcțional, el trebuie să creeze relații, să trezească emoții, să-i facă pe oameni să și-l dorească și să-l păstreze. Spre exemplu, scuarul Petru Rareș reunește acum mai multe mămici cu copii, care aleg să vină anume aici să facă o plimbare.” În

aceleiași context, tânărul a menționat și un proiect de viitor ce vizează Parcul Mihai Eminescu, cunoscut ca o mică piață de vânzare a tablourilor. Proiectul ar consta din mai multe bănci în forma unor bucăți de foi rupte dintr-o pagină, pe care ar fi fost scrisă o poezie.

De altfel, în orașele lumii există soluții simple în materie de design urban: designul constituie o prioritate a guvernării, o politică de stat, ce se exprimă prin huburi, școli private, locuri unde oamenii se pot aduna și crea împreună. Asta unește forțele și generează discuții, în cadrul cărora se nasc idei ce pot fi implementate. Iar inovația și designul ieșit din dogmă sunt apreciate la justa valoare, astfel încât designul să creeze emoții.

Ideea că un oraș creativ are nevoie de spații creative de lucru a fost susținută și de Luka PISKORIC, fondatorul Polygon Creative Centre, Slovenia. Dânsul s-a referit în special la spațiile de coworking, populare deja și în Chișinău. „Huburile sunt noi modele de colaborare, care includ împărțirea unui spațiu comun de către o comunitate de profesioniști independenți. Ce are de a face asta cu cultura? În cadrul acestor spații se nasc idei creative de afaceri, care se dezvoltă și capătă proporții. De altfel, huburile pot fi construite pe locul unor clădiri vechi, abandonate, iar astfel să contribuie și la reorganizarea spațiului urban.” Iar Traian CHIVRIGA, fondatorul iHUB Chișinău, a numit câteva potențiale locuri care pot deveni huburi: tipografia 5, fostul muzeu de figurine din ceară, Moara roșie, Observatorul astronomic, case de cultură, școli, biserici aflate în paragină, Muzeul Zemstvei.

Vrem să vedem cum un oraș ca Chișinăul poate deveni un hub regional și apoi cum regiuni mai mici se pot adapta la această idee.